

Požadavky na obsah evaluačních zpráv

Výzva č. 51 Oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání
pracovníků škol a školských zařízení

21.8.2014

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
MŠMT

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

Úvod	3
Požadavky na evaluační zprávy	3
Zpracování evaluační zprávy	4
Obsah evaluačních zpráv	4
Doplňující informace k pojmu evaluace	6
Definice.....	6
Typy evaluací	7
Příloha č. 1	8
Příloha č. 2	9

Úvod

Tento materiál je určen zejm. příjemcům a partnerům projektů z výzvy č. 51, oblasti podpory 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení, Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK).

Materiál obsahuje stručný návod na přípravu evaluací v jednotlivých projektech a zároveň stanovuje minimální požadavky Řídícího orgánu OP VK na obsah evaluací.

Požadavky na evaluační zprávy

Dle Přílohy č. 5 Metodický výklad výzvy č. 51 je příjemce povinen zpracovat evaluaci (hodnocení) projektu (viz povinná aktivita C – Evaluace).¹

Tato aktivita je zaměřena na evaluaci projektových aktivit realizovaných u jednotlivých partnerů (škol). V rámci evaluace dojde k vyhodnocení přínosu vzdělávacích aktivit, zaměřených na reálné využití ICT techniky ve výuce v dané škole. Každá škola popíše počáteční stav před zahájením vzdělávacích aktivit projektu. Po ukončení aktivit projektu dojde na každé škole k vyhodnocení přínosu vzdělávacích aktivit v porovnání s počátečním stavem.

Analýzu počátečního stavu a vyhodnocení přínosu vzdělávacích aktivit každá škola/partner zpracuje (pod metodickým vedením příjemce dotace) formou evaluační zprávy. Tyto evaluační zprávy za každou školu/partnera doloží příjemce nejpozději se závěrečnou monitorovací zprávou.

Vzhledem k tomu, že evaluace je samostatnou projektovou aktivitou a jednotliví příjemci ve svých žádostech rozpracovali plán evaluačních aktivit uzpůsobených struktuře a věcnému obsahu svých projektů, uvádíme pouze minimální požadavky, které výsledné evaluační zprávy musí obsahovat. Pro příjemce, kteří nepoužívají vlastní metodiku, je doporučeným hodnotícím nástrojem **ICT v životě školy - Profil školy 21**.² Příjemce tímto nijak neomezujeme v možnosti vytvořit mnohem rozsáhlejší a sofistikovanější evaluaci projektu.

---

¹ Dostupné zde <http://www.op-vk.cz/cs/zadatel/vyzvy-op-vk/vyzvy-op-vk/ukoncene-vyzvy/vyzvy-ipo/vyhlaseni-vyzvy-k-predkladani-individualnich-projektu-ostatnich-oblast-podpory-1-3-dalsi-vzdelavani-pracovniku-skol-a-skolskych-zarizeni-1.html>

² Nástroj *Profil Škola21* je dostupný zde: <http://skola21.rvp.cz/>

Více informací k nástroji dostupné zde: <http://www.nuov.cz/ae/profil-skola21>

Metodický průvodce k nástroji dostupný zde:

http://www.nuov.cz/uploads/AE/evaluacni_nastroje/27 ICT v zivote skoly Profil skoly21.pdf

Českou verzi nástroje vyvíjeli a připravovali v rámci projektu „AUTOEVALUACE - Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení“ (CZ.1.07/4.1.00/06.0014): Ing. Bořivoj Brdička, Ph.D. z katedry informačních technologií a technické výchovy PedF UK v Praze, Mgr. Daniela Růžičková a PhDr. Ondřej Neumajer, Ph.D., oba z Výzkumného ústavu pedagogického v Praze

Zpracování evaluační zprávy

- Příjemce zajistí, aby jeho partnerské školy postupovaly při zpracování hodnocení pokud možno **stejným způsobem** a výsledky jejich hodnocení byly mezi sebou navzájem porovnatelné.
- Účelem evaluace je vyhodnotit do jaké míry přispěl projekt k využití ICT ve výuce v zúčastněné škole.
- K vyhodnocení dojde tak, že realizátoři této aktivity budou ve škole nejdříve analyzovat počáteční (výchozí, aktuální) stav ve využití ICT a stanoví si, kam by se ve využití ICT chtěla škola dostat (plánovaný, cílový stav). Výsledný rozdíl mezi počátečním a cílovým stavem definuje potřeby školy v oblasti ICT.
- Realizátoři aktivity stanoví návrhy opatření, které by měly vést z počátečního k plánovanému stavu a popíší další vlivy, které mohou konečný stav ovlivnit.
- Na konci projektu realizátoři této aktivity opět zanalyzují stav, v němž se využití ICT na škole nachází. Tento výsledný rozdíl mezi počátečním stavem a konečným stavem je výsledkem projektových aktivit a dalších vlivů na projektu nezávislých. Realizátoři aktivity by měli odlišit, nakolik do výsledku zasáhly ostatní vlivy a vyhodnotit, jakým způsobem projektové aktivity přispěly k využití ICT ve výuce na dané škole.
- Příjemce doloží **samostatné evaluační zprávy za každou partnerskou školu**. V případě, že příjemce uvedl v žádosti pouze jednu velkou souhrnnou evaluační zprávu, musí být text strukturován tak, aby bylo možné rozlišit výsledky hodnocení za jednotlivé partnerské školy.

Obsah evaluačních zpráv

Podle projektových aktivit

V návaznosti na projektové aktivity by evaluační zpráva měla obsahovat:

- **Aktivita A:**
  - Zhodnocení přínosu a spokojenosti řídicích pracovníků škol s úrovní školení v oblasti zadávání veřejných zakázek, případně v dalších oblastech, pro něž byla školení poskytnuta v podaktivitě A1. Pro každou věcnou oblast, v níž byli řídicí pracovníci školeni, by mělo být hodnocení provedeno zvlášť.
  - Zhodnocení přínosu a spokojenosti pedagogických pracovníků s úrovní metodické a technické podpory v rámci podaktivity A2. Pro každou věcnou oblast, v níž byli pedagogičtí pracovníci školeni, by mělo být hodnocení provedeno zvlášť, nicméně výsledky by měly být navzájem srovnatelné. Vhodným nástrojem jsou krátké evaluační dotazníky s uzavřenými otázkami se standardizovanými odpověďmi.³ Ty mohou být doplněny např. výsledky rozhovorů evaluátora s příjemci metodické a technické podpory, jimiž by evaluátor zjišťoval, co konkrétního bylo pro pedagogické pracovníky přínosem nebo naopak co jim vadilo či co jim chybělo.

---

³ Ukázka viz příloha 1.

- V případě aktivity A3 (pokud se jí škola účastní) zhodnocení přínosu a spokojenosti pedagogických pracovníků, kteří využívali služeb metodika ICT⁴, případně samotného metodika ICT s úrovní poskytnutých školení a další podpory.
- **Aktivita B:**
  - Krátký popis vzdělávacích akcí a činností (stručně obsah a cíle, zaměření, počet školení, počet účastníků).
  - Zhodnocení přínosu a spokojenosti účastníků seminářů/školení/workshopů. U prezenčního typu školení je vhodným nástrojem např. krátký evaluační dotazník, u e-learningu hodnocení krátkým on-line nástrojem (např. elektronickým dotazníkem nebo hodnocením integrovaným do e-learningové aplikace). Výsledky dotazníkových šetření za různá školení by měly být srovnatelné, proto je vhodné používat dotazníky s uzavřenými, standardizovanými odpověďmi a minimem otevřených otázek, které jsou náročnější na zpracování. Ty mohou být doplněny např. výsledky rozhovorů evaluátora s účastníky školení, jimiž by evaluátor zjišťoval, co konkrétního bylo pro pedagogické pracovníky přínosem nebo naopak co jim vadilo či co jim chybělo.

Po formální stránce

Evaluační zpráva by po formální stránce měla obsahovat:

- Krátký popis projektu (název projektu, registrační číslo projektu, název příjemce projektu, doba realizace projektu, stručný popis aktivit, které škola realizovala).
- Krátké manažerské shrnutí.
- Srovnání původního stavu s výsledkem a s očekávaným výsledkem, tj.:
  - Analýzu výchozího stavu a potřeb školy.
  - Účast partnera v projektu předpokládá alespoň implicitní stanovení cílů školy a analýzu potřeb, tedy identifikování rozporu mezi aktuálním stavem a cílovými potřebami. Předpokládá se, že škola prostřednictvím projektových aktivit hodlá naplnit některé z těchto potřeb a dosáhnout, nebo se alespoň přiblížit, naplnění svých cílů.
  - Analýza výchozího stavu by měla obsahovat i cíle, jichž chce škola v oblasti ICT (především ve vztahu ke kompetencím pedagogických pracovníků a k integraci ICT do výuky) dosáhnout. Jedná se o vizi, jak si škola představuje svůj ideální stav v oblasti ICT. Dále by měla obsahovat popis současného stavu využití ICT a kompetencí pedagogických pracovníků. Stanovený cíl nebo cíle by měly být rozčleněny do konkrétních potřeb, které je nutné naplnit, aby bylo těchto cílů dosaženo.

---

⁴ Metodik ICT - pozice zřízená v rámci projektu.

- Cíle a potřeby by měly být strukturovaně členěny, např. ve formě tabulky. Ty mohou být doplněny o grafická schémata znázorňující, jak projektové aktivity mají naplnit stanovené potřeby.
- Jednotlivé kategorie cílů a potřeb by měly být rozčleněny do indikátorů tak, aby bylo možné říci, zda či do jaké míry bylo těchto cílů a potřeb dosaženo. Tj. indikátor by měl být buď kvantifikovatelný, zařaditelný na škále nebo dichotomický (ano/ne). Vhodnou inspirací je např. hodnotící nástroj Profil Škola21.⁵
- Ve stejné formě jako popis výchozího stavu je třeba vytvořit i popis konečného stavu na konci projektu.
- Konečný stav je nutné srovnat s výchozím stavem, s potřebami a cíli stanovenými na počátku.
- Je nutné provést analýzu mechanismů toho, zda a do jaké míry vedly projektové aktivity k dosažení konečného stavu, popřípadě zda měly projektové aktivity i jiné, neočekávané důsledky. Je vhodné doplnit tuto analýzu obdobným schématem jako při stanovení cílů.
- Tato analýza by měla zahrnovat i faktory mimo projektové aktivity (ať už očekávané nebo neočekávané), které konečný výsledek ovlivnily, tj. mechanismy a vlivy vnější či na projektu nezávislé, které ovlivnily konečný stav.

Doplňující informace k pojmu evaluace

Definice

Existuje mnoho definic evaluace. Evaluace lze definovat například jako

- **systematické a objektivní hodnocení** z probíhajícího nebo ukončeného projektu, programu nebo politiky, jejich navrhování, provádění a výsledků. Cílem je určit relevanci a plnění cílů, účinnost intervence, její účelnost, dopad a udržitelnost. Evaluace by měla poskytovat informace, které jsou důvěryhodné a užitečné, umožňující začlenění získaných poznatků do rozhodovacího procesu jak příjemců, tak i poskytovatelů;⁶
- selektivní úkon prováděný formálním a strukturovaným způsobem za účelem stanovení relevance, účinnosti, účelnosti a udržitelnosti konkrétní iniciativy. Tyto výsledky jsou pak využívány ke zlepšení procesů a budoucích iniciativ.⁷

Evaluace však nelze zaměňovat s monitoringem. Zatímco účelem monitoringu je sledování, účelem evaluace je vyhodnocování, srovnávání a poskytnutí doporučení a podkladů pro rozhodování.

Evaluace tak pomáhají nejen řídicímu orgánu vyhodnotit úspěšnost výzvy a na základě získaných hodnocení přijmout opatření v budoucnu. Pomáhají také příjemcům a partnerům zhodnotit, s jakým úspěchem bylo dosaženo vytyčených cílů a získat zkušenosti využitelné v přípravě dalších projektů či jiných aktivit. Hodnocení probíhá na základě dopředu zvolených kritérií. Nejčastěji používanými

⁵ Více informací zde <http://skola21.rvp.cz/>

⁶ OECD DAC Network on Development Evaluation: Summary of Key Norms and Standards, 2010.

⁷ UN ESCAP Monitoring and Evaluation System: Overview, 2007.

kritérii jsou tzv. „3E“: *effectiveness*, *efficiency* a *economy* neboli účelnost, efektivnost a úspornost či hospodárnost, v češtině označované také jako „3Ú“.⁸

- **Účelností** (*effectiveness*) je označováno takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Tímto kritériem se hodnotí dosažená skutečnost v porovnání se stanovenými cíli, tedy do jaké míry bylo vytčených cílů dosaženo.
- **Efektivností** (*efficiency*) je označováno takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění. Je tedy poměřováno, s jakou účinností jsou vstupy (práce, peníze, čas) převáděny na výsledky.
- **Úsporností** nebo také hospodárností (*economy*) je označováno takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Úspornost úzce souvisí s předchozími kritérii. Ptáme se, zda bylo cíle výsledku dosaženo s minimálními náklady, zda bylo dosaženo nejlepší účinnosti při zachování účelnosti.

Typy evaluací

Evaluace lze členit podle fáze programu nebo projektu, v níž se evaluace provádí:

- Plánovací (ex-ante)
- Formativní/průběžná (on-going)
- Sumativní (ex-post)

Evaluace lze také členit podle předmětu, na který se zaměřuje:

- Cílů/potřeb
- Procesů
- Efektů

Termíny jako přínos, dopad, efekt, výstup nebo výsledek se v praxi velmi často zaměňují. Efekt se obvykle používá jako souhrnné označení, jeho podmnožinou jsou pak výstupy, výsledky a dopady.

- **Výstup (output)**
Evaluací výstupu jsou hodnoceny časově bezprostřední a skutečné efekty programu nebo projektu. V případě projektů OP VK jsou jimi hodnoceny např. projektové výstupy.
- **Výsledek (outcome)**
Evaluace výsledku se zaměřuje na zhodnocení změn dosažených programem nebo projektem ve formě měřitelných ukazatelů/indikátorů.
- **Dopad (impact)**
Evaluace dopadu hodnotí veškeré změny, často v dlouhodobém měřítku, které mohly nastat v důsledku programu nebo projektu.

V případě dotazů se obraťte na oddělení 412 Věcného řízení a evaluací OPVK, MŠMT.

PhDr. Marcela Svěráková, marcela.sverakova@msmt.cz (vedoucí oddělení)

Mgr. Jakub Vrobel, jakub.vrobel@msmt.cz (koordinátor evaluací)

---

⁸Pojmy 3E jsou také definovány v §2 zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

Příloha č. 1

Příklad dotazníku s uzavřenými a otevřenými otázkami

Prosíme Vás o vyplnění dotazníku, který je součástí vyhodnocování projektu (název a registrační číslo). Vaše odpovědi jsou naprosto anonymní a budou využity k hodnocení přínosů projektu. V rámci projektu jste absolvoval/a vzdělávání (název vzdělávací akce). Zaškrtněte jednu odpověď. Pokud chcete odpověď změnit, políčko zakroužkujte a zakřížkujte novou odpověď.

Q.1 Se školením/vzdělávací akcí jste byl/a?

velmi spokojen/a   spíše spokojen/a   nevím   spíše nespokojen/a
 zcela nespokojen/a

Q.2 V případě, že jste byl/a nespokojen, uveďte proč.

Q.3 Do jaké míry bylo pro Vás toto školení/vzdělávání přínosem?

velmi přínosné   spíše přínosné   nevím   spíše nepřínosné
 zcela nepřínosné

Q.4 V případě, že pro Vás toto školení/vzdělávací akce bylo přínosem, co z něj využijete v praxi?

Q.5 Doporučil/a byste tento kurz kolegovi?

určitě ano   spíše ano   nevím   spíše ne
 určitě ne

Q.A6 Vaše další doporučení, poznámky či postřehy k této aktivitě:

Uzavřená otázka.

Odpovědi jsou standardizované a umožňují srovnání.

Otevřená otázka.

Odpovědi jsou „vypisovací“ a umožňují získat podrobnější informace

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha č. 2

Schematický postup hodnocení, příklad vycházející z nástroje „ICT v životě školy - Profil školy21“ pro oblast „Profesní rozvoj“, indikátor (ukazatel) „uvědomění a zapojení“.

1. Krok: zhodnocení výchozího stavu, naplňování cílového stavu, stanovení opatření vedoucích k naplňovanému stavu.
2. Krok: monitoring v průběhu projektu, hodnocení jednotlivých projektových aktivit, školení, vzdělávacích akcí atd.
3. Krok: Vyhodnocení konečného stavu, srovnání s počátečním stavem a naplánovaným cílem, vyhodnocení aktivit vedoucích ke konečnému stavu a dalších vlivů, které konečný stav ovlivnily. Bylo dosaženo naplánovaného cíle? Pokud ne, jaké vlivy nebo události k tomu vedly? Objevily se nějaké neočekávané vlivy? Došlo alespoň k dílčímu posunu k plánovanému cíli? Jak k posunu přispěly projektové aktivity?

